

İLHAMİ ALGÖR
Hisli Kirpi

İLHAMİ ALGÖR 1955'te İstanbul Suriçi'nde doğdu. Kitapları: *Çanakale Yalı Hanı ve Han Sakinleri* (Everest Yayınları, 2007), *Karabakal Ötüyor* (Everest Yayınları, 2008), *Ma Sekerdo Kardeş?* (Doğan Kitap; 2010; İletişim Yayınları, 2018), *Kalfa ile Kırılça* (İletişim Yayınları, 2013), *Fakat Müzeyyen Bu Derin Bir Tutku* (İletişim Yayınları, 2014), *Albayım Beni Nezahat ile Evlendir* (İletişim Yayınları, 2015), *İkircikli Biricik* (İletişim Yayınları, 2015), *Hisli Kirpi* (2021).

İletişim Yayınları 3030 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 538

ISBN-13: 978-975-05-3127-9

© 2021 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2021, İstanbul

EDITÖR Duygu Çayırıcıoğlu, Emre Bayın

KAPAK ve KAPAK İLLÜSTRASYONU Seda Mit

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Büşra Bakan

BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 45030

Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11

Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırım Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

İLHAMİ ALGÖR

Hisli Kirpi

İllüstrasyonlar: Seda Mit

İÇİNDEKİLER

Turunculu takdim

Aziz Bura neresidir? Kirpi Saçlı Adam kimdir?

Nezihe Hanım ile alakası nedir? 7

Tırhandil'li takdim

Nezihe Hanım'ın da bir sesi var. 33

Çelişkili takdim

Bencil miyim Nezihe Hanım? Bencil ve kıskanç mıyım? 55

İtirafli takdim

"Ürkek, çekingen ve hatta belki de korkan." 65

5 numaralı takdim

Lavanta moru V yaka bluz 77

Nihai takdim

Hoşça kal güzel insanlar evi 91

Turunculu takdim

Aziz Bura neresidir? Kirpi Saçlı Adam kimdir?
Nezihe Hanım ile alâkası nedir?

Şuraya bir deniz yapalım. Dibine batıklar, demirden evler. Üzerine adalar, kenarlarına kıyılar, kıyılara farklı diller konuşan insanlar. Fakat herkesin bir omurgası, leğen kemiği ve mümkün ise aile fotoğraf albümü olsun. Eğer bir ailesi ve fotoğraf albümü yok ise canı sağ olsun.

Şuradan kıyıya çıkalım. Çakıllı bir sahile. Sahilin ardında, sık ağaçlı bir meşe ormanı ile kaplı bir vadi tepelere doğru yayılsın. Ormanda yaban domuzları fink atsın, yan gelip yatsın. Lakin, zaman denilen o zımbırtı birkaç kelime ile rüzgâr gibi aksın ve ormanın yerini artık bahçeler, meyve ağaçları, kırmızı kiremitli çatılar, apart otel-pansiyon tabelaları, güneşin altında minik bir mabet gibi parıldayan bankamatik kutusu alsın.

Üzerlerini gece karanlığı ile örtelim. O karanlıkta sahile vuran dalgaların sesinden başka ses olmasın. İnce bir yol, sahilden ayrılıp vadinin içlerine, tepelere doğru yol alsın. Yol boyunca birkaç sokak lambası, turuncu ışıkları ile karanlığı bölüyor olsunlar.

Şuraya da yatağında uyumakta olan kirpi saçlı bir adam yapalım. Saçları kırışmış, yüzü ince uzun, sakalı birkaç günlük. Saçlarına sokak lambasından bir parça ışık düşüyor ve adam, ışığın hatırına turuncu bir melek gibi görünüyor. Görünüme aldanmayalım. Belki kadın düşmanı bir Homon-golos veya bir Mavi Sakal. Künyesine bakalım. Nüfus kaydında “şehirli yoksul” yazıyor. Polis dosyasında “tavşan bo-ku”, jandarma istihbarat kayıtlarında “eli kalem tutan çul-suz” notu düşülmüş. *Instagram*’da kaydı yok. Derin hafıza-da “menfi” olarak geçiyor. “Olumsuz biri” anlamında. Uyur-ken turuncu bir melek görünümüne bürünebilen birinin si-cili nasıl bu kadar sevimsiz olabilir ki? Soruyu burada bıra-kalım. Masasına dağılmış notlarına göz atalım.

Notlar

Memleket burada, Aziz Bura sahilinde bitiyor. Sonrası sıvı bir gezegen. İleride, sabahları birbirlerini, “Kalimera,” diye-rek selamlayan insanların yaşadığı küçük bir ada var. Gök-yüzünün bulutsuz olduğu gecelerde ışıkları göz kırpyor. Aziz Bura ahalisinden adaya geziye gidenler olmuş. Muhtar, “Gâvur diyoruz ama sokakları çok temiz,” dedi. Muhtar, sofrada kadeh tutan biri. Kelimeyi sarf ederken dilinde ve bakışlarında gâvur nitelemesine katılmadığını hissettiren ince şeyler var.

Dışarıdan, insanı durduk yere iyimser kılan, gülümseten muhteşem bir çiçek kokusu geliyor. “Ne çiçeği acaba?” so-rusunun peşine evden çıktım. Komşu kadınlar kapı önün-de ayaküstü sohbet ediyorlar. Kokuyu sordum. İnce bir te-bessüm ile, “Portakal çiçeği,” dediler. “Saçları kırışmış bir adam, bu yaşına gelmiş, portakal çiçeği kokusunu yeni öğre-niyor.” Bu benim iç sesim. Kadınlar kınamadılar beni.

Sabahları, “Acaba deniz yerinde duruyor mu?” oyunu oynayıp sahile iniyorum. Sahildeki kahvenin önünde Aziz Buralı birkaç erkenci oluyor. Çay içip sohbet ediyorlar. Tüpçü Ali de orada oluyor genellikle. Ali, Aziz Bura’nın tüpgaz ve damacana su bayii. Baba tarafından dedesi Rodos Adası’nda deniz polisi imiş. “Alman harbinde, babam üç yaşındaymış nenem ile geldiğinde,” dedi Ali. “Babası yetim miydi acaba?” diye düşündüm. Benimki yetim ve öksüz imiş çünkü. Önce babası yani baba dedem ölmüş Cumhuriyet’in kurulduğu senelerde. Kerpiç ev yaparken tavan ağırlığını taşıyan hatullar çökmüş, altında kalmış ezilmiş. Babam yetim kalmış böylece. Babam diyorum ama belli ki ufacık sümüklü bir çocuk. Sonra başından bir sürü şeyler geçerek büyüyecek, bir gün bir kadınla evlenecek ve o ikisi anam babam olacaklar. Böyle düşününce garip bir his geliyor insana. Tercümesi şöyle: Uzaydasın, kafanda bir uzay başlığı dünyaya bakıyorsun. Geldiğin yerden çok uzaktasın, hem mesafelisin hem ilişkili. Ve bu ikisi, ilişki ve mesafe aynı anda tek şey oluyor. Mesafe de bir ilişkidir mi demiş oldum?

Sonra anası da ölmüş babamın. Böylece öksüz de kalmış. Nenesinin sırtında kapı kapı dolaşırlarmış. Anamın yorumuna göre dilendikleri anlamına geliyor kapı kapı dolaşmaları. Açlar yani. Gerçi herkesin birbirini tanıdığı küçük bir dağ köyü olduğu için yabancından dilenmekten farklıdır herhalde. Yine de dilenmek ama... Bu yüzden kurcalamadım Ali’nin, “... babam üç yaşındaymış nenem ile geldiğinde,” lafını. Fakat yetim olup olmadığı aklıma takıldı.

Ali, kıyıya vuran cesetlerden söz etti. Cesetlerden biri, konuşmakta olduğumuz yerin birkaç metre ötesine, çakılların üstüne vurmuş. Gencecik dal gibi delikanlı imiş. Yerde ya-

tarken gördüm delikanlıyı. Bakıştık adeta. “Ben ve birbirini tanımayan birkaç kişi, kumdan heykellerdik,” dedi bana, “çakılların üstünde bekleşiyorduk. Rüzgâr sert esiyordu, tozuyorduk. Birinin yüzü dağıldı, diğerinin bir şeyler anlatırken dudakları. Ben, tozduğumun farkında değildim. Bana olmaz sanıyordum.”

İçimden bir his geçti, tercümesi şöyle: “Kendimi bir kenara itilmiş, kendi yanığı ile tütsülenir zannederken başka bir yangına, yersiz yurtsuzlar atlasına mı düştüm? Sınırları silip atan, yanık kokulu bir rüzgâr mı esiyor?” Anlaşılmaz şeyler mi söylüyorum Nezihe Hanım?

Kirpi Saçlı'nın birbirini tutmayan dağınık notlarına anlam veremeyelim. Kafası karışık biri olduğunu düşünelim. Böylece bir anlama varmış ve anlamsız kalmamış olalım. Dürtüp uyandıralım. Gün ağarmak üzere olsun.

Gün

Ağarıırken, sanki birileri dürtmüş gibi uyanırım. Perdeleirim hep açık durur. Yatağımda doğrulur karanlığın yırtılışını izlerim. O esnada, nasıl tarif edeceğimi bilemediğim muhteşem renkler, ışıklar belirir. Acaba başka kimler tanık bu âna? Sahile vurmuş cesetleri saymaz isek...

Sabahın ilk saatleri, gün yükseldikçe farklı adlar alıyor; tanyeri, kuşluk, vb. Adlandırmaların nasıl sıralandığını bilmek isterdim. Geldim gidiyorum, hâlâ öğrenemedim. Ayıp! Bu utançla biraz daha yatarım. Yastığa gömülür, hayal kurarım. Nezihe Hanım'ı düşünürüm. O adam ile yıllarca evli kaldı. Adam evlenene kadar iyi idi de, evlendikten sonra içindeki hot zot huyu açığa çıktı. Nezihe, adamın değişmesini bekledi. Beklerken bazı şeyleri içine attı. İçi yoruldu ve

nihayetinde söndü. O zaman boşadı adamı. Kendine ipeksi saten kumaştan, yavruağzı renkli bir elbise aldı. Belki de kendi dikti. Elbisenin göğüs kısmında kumaş öne doğru salyıyor kendini. Drape diyorlar galiba, iki kat, ince yatay bir kavis oluşuyor orada. Nezihe’de, hafif geniş leğen kemikleri ve duruşunda hayat enerjisi var. Taşıyabiliyor elbiseyi. Giydi, yeğeninini düğününe gitti.

Nezihe Hanım kim? Bilmiyorum. Bir gün yavruağzı renkli elbisesi içinde bir kadın gördüm. Topukluları üzerinde kararlı duruşu ile her ne yapacak ise onu yapmaya hazır bir insan gördüm. Belki de gördüğümü sandım. Sanmak, yanılmak mıdır? Olsun. Ona Nezihe adını verdim ve duruşunu hafızama aldım. Hafızaya alınan şeyler bazen kendiliğinden hareket ederler. Siz de yardım ederseniz hikâyeleri oluşur. Mesela Nezihe Hanım’ı, kocasını nihayet boşamış bir kadının kendini yeniden yapılandırması olarak hayal ediyorum.

Son cümlede içime sinmeyen kelimeler var. “Nihayet boşamış” ifadesi, kocası ile yaşadıklarında Nezihe Hanım’dan yana taraf olduğum izlenimini veriyor. Değilim. Ne yaşadıklarını bilmem. Kocasını da tanımam. “Belki adamın işleri bozulmuştur,” diye düşündüm. Döviz kurlarının oynaklığından zarar görmüştür. Borcu katlanmış, alacaklarını tahsil edememiş, icralık olmuş, eve haciz gelmiş. Haciz memuru kanepeler, televizyon, vs. evi toplarken, “Alıyoruz da,” demiş, “yed-i emin depolarında toplu iğne koyacak yer kalmadı.”

Nezihe’yi, koşullar zorlaşınca yoldaşını terk eden biri olarak düşünmek istemiyorum. Neden istemiyorum? Bilmiyorum. Nezihe, anasının gözü, kurnazın teki, sürekli fitne fesat ile meşgul, her yaptığı yanına kâr kalan bir kötü-

lük abidesi de olabilir. Belki o zaman hikâyesi daha hareketli ve sürükleyici bir hikâye olur. Kötüler daha makbul son yıllarda. Bence o tombul tembel kedi ile başladı her şey. Herkesi kulu kölesi yapan bencillik abidesi, çizgiden mamul Garfi adlı bir ev kedisi ile. Bana da kediye verdikleri kadar yüz verseler ben de azar kudururum. Acaba Nezihe Hanım'ı her türlü fitne fesadı yapmaya hakkı olduğunu düşünen bir kötü yapabilir miyim? Nasıl? Kötüyü, kötü yapan nedir? Köpekköylüler mi kötü mesela? Hani şu kendilerine sığınan genç kadını köleye çeviren, kömür cürufunda yaşayan yoksullar. Kendilerinden daha çaresiz birini bulunca etinden her gün bir parça daha koparan, bunu yapmaya hakları olduğuna kendilerini ikna edebilen insanlar mı? Kendini yalana inandırabilme kıvraklığı mı acaba kötülük? Nezihe böyle biri olabilir mi? Sahte can yelegei satıp, "N'apım çoluk çocuğum var," der mi? Diyebilen biri ile yaşar mı? Bir işkenceci ile mesela? Saçları briyantınlı, Cuma'ları kaçırmayan.

Bence Nezihe kötü biri değil. Neden değil? Bilmiyorum. İçimden öyle geliyor. İçim kim oluyor? Eşinin işlerinin bozulması Nezihe'yi boşanma kararlılığına getirmedi bence. Başka bir izahı olmalı. Veya Nezihe bir başkasını sevmiş, seviyor olabilir mi?

İçime sinmeyen diğer kelime, "yapılandırma" kelimesi. Politik bürokrat bir dile ait gibi duruyor. Durumların üstünü örtmek, gizlemek konusunda mahir bir dil. Bu dili sık kullanan biri akşam evine gittiğinde, gününün nasıl geçtiğini soran birilerine acaba ne cevap veriyordur?

Son olarak; "hayal ediyorum" dediğim ise Nezihe ve hikâyesine ait tasavvurlarım belki hayal bile değil, sadece bir ez-

berdir. Şöyle bir düşüncenin ezberi: “Hayata devam etmesi, yeniden başlaması lazım.” İyi niyetli bir önerme gibi duruyor ama “lazım” kelimesi çok sert, buyurgan. Cümleyi şartta dönüştürüyor. Farklı düşünelere, olabilirliklere yer bırakmıyor. Hatta Nezihe’ye bile tercih hakkı bırakmıyor. Belki de “lazım” kelimesinin sertliğini taşıdığım için Nezihe’ye dair aklıma başka türlü bir hikâye akışı gelmemektedir. Gelememektedir. Tasavvur, tahayyül yeteneğim bu kadardır. Haliyle ben de o kadarımdır. Sığ diyelim.

Olsun. Nezihe’yi yeğeninın düğününe götüreceğim. Bir ara, hava almak için salonun terasına çıkacak. Gece ihlamur kokacak. Kebap da kokabilirdi fakat ihlamuru tercih ettim. Kokuyu imge olarak kullandım. Yaz gecesi olduğunu belirtmek istedim. Yaz gecelerinin romantizme daha elverişli olduğuna dair bir kabulüm var. Gerçi bazıları yağmur sever. Olsun, yazın da yağar. Nezihe, teras korkuluklarına yaklaşp gökyüzüne, yıldızlara bakacak. Bir yaz gecesi, tek başına geceye bakan bir kadın ve terasın bir köşesinde, sigara içen bir adam silüeti...

Silüet Adam, Nezihe’nin elinde gece çantası veya herhangi bir şey taşımadan, elleri kolları özgür bir kadın olarak terası adımlayışını görecektir, o adımlayışta kişilik farklılığı sezecek ve kadının içinde bir yerlerde, vaktiyle ağaçlara tırmanmış bir kız çocuğu olduğu hissine kapılacaktır. Böylece terastaki adamın, bir kadının sadece leğen kemiklerine değil, ruhunun derinliklerine de bakabilen biri olduğunu düşüneceğiz. Kimselerin ince şeyleri anlamaya vakit bulamadığı veya ayırmadığı bir dünyada, Silüet Adam’ı bir nebze olumluyacağız. Şöyle bir beklenti oluşacak haliyle: “Tamıyacıklar mı? Nasıl?”